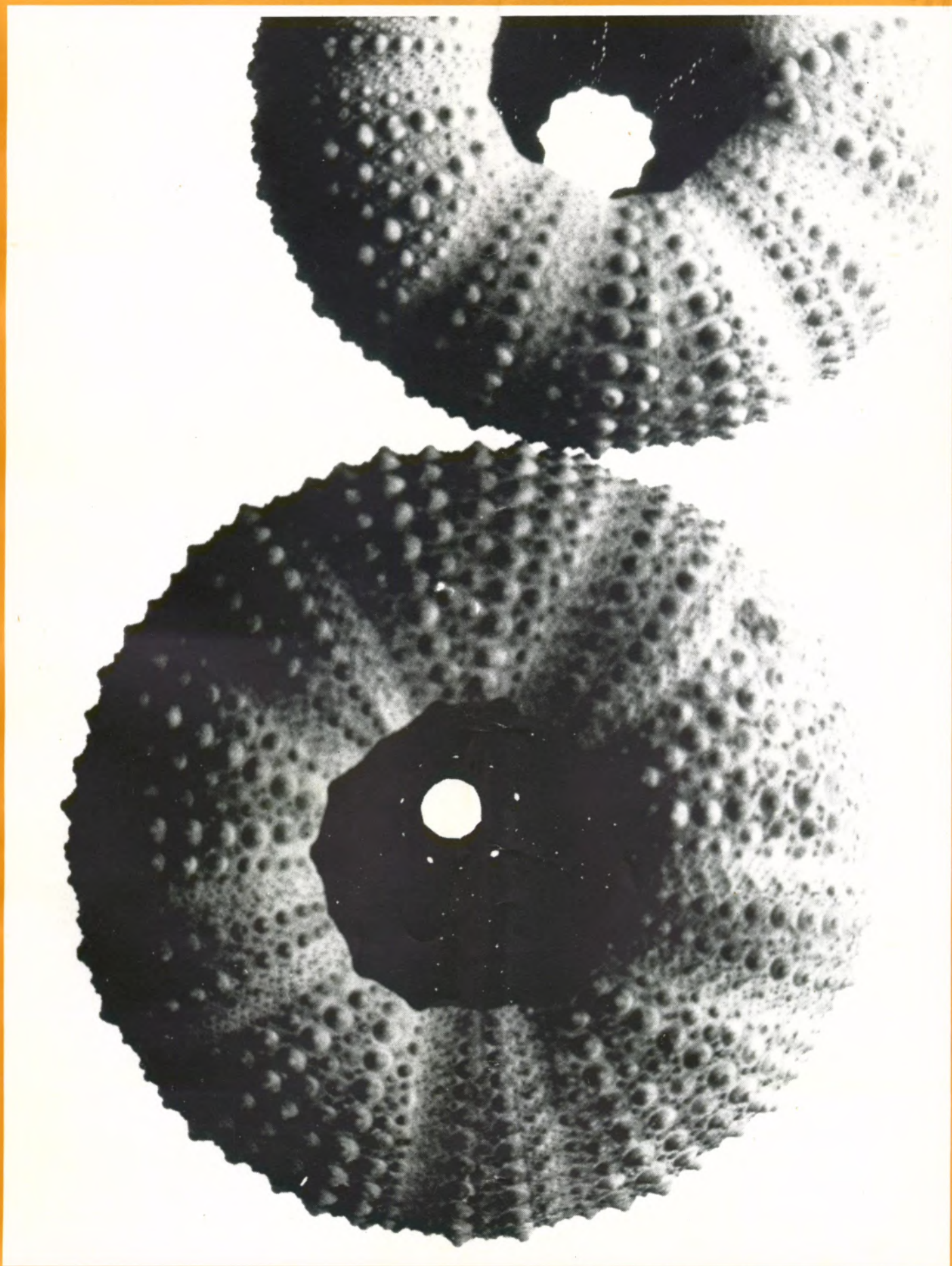


coanegra

Núm. 44 - Novembre 87 - Preu: 100 Ptes.

PREMSA
CORONA



passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

perruqueria d' homes

GABRIEL SASTRE

Direcció: Gabriel i Miquel Sastre

*TRACTAMENTS CAPILARS
*TALLS MODERNS
*PERMANENTS
*TINTS

ESTAM AL SEU SERVEI
C/. Bisbe Perelló, 4

Viver HORTUS

tota casta de plantes ornamentals
Amb l'orgull de ser part del poble!

Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

S'avenc

Plaça d'els Hostals, 22
Tel. 62 09 38

SANTA MARIA DEL CAMI

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70



Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

Reis Catòlics, 59 4.^a - 1.^a
Telèfon 24 68.74
Palma de Mallorca

Carrer Casasnovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí



Serveis
J.G. Oliver

**FONTANERIA - CALEFACCIÓ
PISCINES - ESTUFES**

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 86
Tel. 62 12 64 - Particular 62 13 36

coanegra



PUBLICACIÓ
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ

DEPÓSIT LEGAL
P.M. 381-1981

EDITA
Obra Cultural Balear
De Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat
Pere Josep Calafat
Magdalena Canyelles
Ramon Canyelles
Mateu Morro
Joan Serra
Mateu Vich

COL·LABOREN
Andreu Bestard Mas
Josep Capó
Miquel Dolç
Francesc Grimalt
Miquel Rosselló

FOTOGRAFIES
Rafel Pizà

PORTADA
Rafel Pizà

REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT
Joan Alcover, 11
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles firmats en aquesta revista sols expressen l'opinió dels seus autors.

EDITORIAL

LA RESIDÈNCIA: UN PROJECTE POPULAR

Des de les planes de COANEGRA ens hem ocupat sovint de tot allò que està relacionat amb la construcció d'una Residència per a la 3^a edat a Cas Metge Rei. I ho seguirem fent, perquè consideram que aquest tema mereix la nostra atenció, i l'atenció de tots els santamariers.

Qualcú es pot demanar si un servei d'aquestes característiques és necessari o no, i està en el seu dret de fer-ho. També fa cent anys la gent es podia demanar si era necessària la seguretat social o l'escola pública, i ara ningú ho fa. Cap dels grans progressos socials, assistencials, sanitaris, etc. que hem conegut els darrers decennis era estrictament necessari (de fet la majoria de la població del planeta encara els desconeix), però no hi ha dubte que gràcies a ells hem elevat el nostre nivell de vida, i el món s'ha fet més humà i més habitable. Per tant la Residència, i els serveis socials que podrà oferir, serviran per millorar les condicions de vida de tots els santamariers.

De tota manera convé partir d'un fet bàsic: la cessió realitzada per na Margalida Calafat i Cabot de les seves pertinences, per a fer una residència i no una altra cosa. La generosa donació de la Sra. Margalida Calafat posa tot el poble, però en especial l'Ajuntament, davant un compromís ineludible. Un compromís que ha d'esser encarat de manera seriosa, i amb el caire de generositat de la Sra. Calafat i Cabot va saber tenir.

La iniciativa havia caigut, fa uns mesos, en una espècia de punt mort, entrebancada per nombroses dificultats, i la intervenció d'un actiu grup de persones va servir per a descongelar el tema i ajudar a què es fessin les primeres passes, just és que d'ara en endavant es tenguí en compte l'opinió i la col·laboració desinteressada d'aquestes persones.

Cal fer les coses ben fetes, i després no haver-se'n d'empenedir del que ja està fet. Particularment s'ha de confeccionar un projecte adequat, que tenguí en compte les necessitats del poble, i les possibilitats i els costos del manteniment. Tenint esment, alhora, a la conservació del valor històric de l'edifici de la Plaça de la Vila. Improvisacions com les que es feren fa uns anys en la construcció de l'edifici de la Plaça Nova no s'han de repetir.

De la mateixa manera cal estudiar la millor manera d'aprofitar els altres béns de Cas Metge Rei (pis del carrer Blanquerna i més d'onze quarterades de terra), tot allò que de prop o d'enfora pogués donar a entendre que s'afavoreixen interessos particulars s'ha d'evitar.

De moment no s'ha fet l'inventari dels béns de la casa de la Plaça de la Vila, i s'han començat a prendre decisions (com la venda de cert nombre d'ametlers d'una finca) de manera unilateral i sense constància de cap organisme municipal. I aquesta manera de fer les coses, sense dubte mal fetes, podria esser evitada sense massa esforç, tan sols amb una mica de consciència de la responsabilitat contreta.

Es de domini públic que alguns objectes han desaparegut de Cas Metge Rei, afortunadament no semblen esser coses de massa valor econòmic per ara, ¿per què no es fa un inventari i es procuren dur les coses d'una altra manera? Realment les raons no les coneixem, ni nosaltres ni ningú.

Si en un tema cal fer les coses bé és en aquest. I Coanegra vol agrair i felicitar els esforços realitzats per l'Església, la comissió de Veïnats i l'Ajuntament, per fer anar endavant el projecte. Volem que les nostres objeccions siguin enteses com a observacions constructives, no com a travesos a ningú. L'important és que la Residència arribi a esser una realitat, i que ningú pugui dir que les coses no s'han fet bé.

EN POQUES PARAULES

OPEN DE DARDS

Els afeccionats dels dards ubicats al Bar Espanya de la Plaça Nova s'han espolsat la son, i han muntat el 1er. Open de Dards Bar Espanya, que es celebrà els dies 18, 19 i 20 del propinent més de desembre. S'han de formalitzar les inscripcions al mateix Bar abans del dia 15 de desembre, previ abonament d'una quota de 500 pessetes. Hi ha una dotzena de premis amb el consegüent trofeu, els dos primers de 20.000 i 10.000 ptes. Han comptat amb la col.laboració de diverses cases comercials.

CURSET DE DISSENY

Dos membres de l'equip de redacció de COANEGRA han assistit durant la primera quinzena de novembre a un curset sobre Disseny gràfic celebrat a Manacor i organitzat pel Consell Assessor de RTVE - Balears. El curset de 10 hores de duració ha estat impartit per professionals, fer una revista és més complicat del que sembla.

CANVI AL MERCAT

Malgrat informem amb un poc de retard, s'ha produït un canvi en la localització dels trasts del mercat, situant-ne qualcun sobre l'encimentat de la Plaça Nova, deixant més espai als carrers. D'altra banda ara que els placers, teòricament, han de recollir les deixalles que deixen, el passeig està ben brut, plé de fens sobretot a la part de verdures i fruites. Caldria concienciar els placers.

NOVA TENDA

Una nova tenda ha obert les portes a Santa Maria, es tracta de Gom a Gom, situada al carrer Llarg cantonada Arquitecte Forteza. Gom a Gom és una espècie de boutique, amb vestits i robes modernes, dirigida essencialment a les joves.

BIBLIOTECA MUNICIPAL

Durant tot el més de novembre la Biblioteca Municipal sols s'han obert els dissabtes dematí de 9 a 13, i els dimarts i dijous no, i segons un cartell anunciador a la mateixa porta és per «determinades obligacions». Segurament els infants que estudien han perdut un servei municipal de foment de la cultura, malgrat només sia per un mes. També s'hauria pogut arbitrar una solució distinta per poder oferir la Biblioteca Municipal tots els dies assenyalats i no sols els dissabtes.

CANVI DE LA XARXA ELÈCTRICA

Durant aquestes setmanes passades i també durant les vinents, GESA està canviant el model del xarxat elèctric dins el poble. S'estan suprimint el pals i fils de coure, per conjunt de fils elèctrics enrevoltats de material aïllant, que anirà enganxat per sobre les façanes de les cases. Sens dubte la fesonomia dels carrers canviarà. Ara quina solució és la més estètica i segura, dependrà del parer de cadascú. El fet es que la cara del poble es veurà transformada.

CURSET DE FLORICULTURA DE L'INEM

El dilluns 16 de novembre començà a Son Barca un

curset de floricultura organitzat per l'INEM, per a formació de joves en situació d'atur. S'han inscrit prop d'una vintena de joves, alguns d'ells santamariers que durant cinc mesos i a raó de 4 hores diàries, aprendran sobre el camp els secrets i feines de la floricultura. El professor del curs és el santamariè Gregori Negre i Bover, que des de fa gairebé uns 6 anys s'ha dedicat al conreu de les flors a Son Barca.

FESTES DE LA BEATA '87

El dissabte dia 14 de novembre prop de les cinc de l'horabaixa diversos autocars partiren cap a Palma a la processó de la Beata, enguany ens representà a l'apartat de carrosses la que guanyà al concurs de les Festes de Santa Maria del Camí, «L'imprenta» del grup Migjorn. D'altra part pel que fa al ball de bot hi participaren els membres de L'escola de Ball de Bot de na M. Mateu. Degut a la forta pluja, s'hagué de suspendre la qualcada. De tota manera la berenada a la faixina sí que es realitzà.

ARTESANIA

Durant els dies passats 14, 15 i 16, diversos artesans de Santa Maria participaren a la Fira d'Artesania de Pollença, aquest son els ceramistes Ramon Canyelles, Carme Hermoso, Bernat y Catina Vichmi els floricultors de Vivers Santa Maria.

La Fira d'Artesania Balear serà dels dia 5 al 13 al Polígon de Llevant devora l'autopista, a la qual hi participaran els ceramistes citats, teixits Bujosa.

ESTUDI FOTOGRAFIC

Llorenç Frontera

— REPORTAJES

— ESTUDIS Plaça Hostals 44 Sta. Maria Tlf. 62 02 39

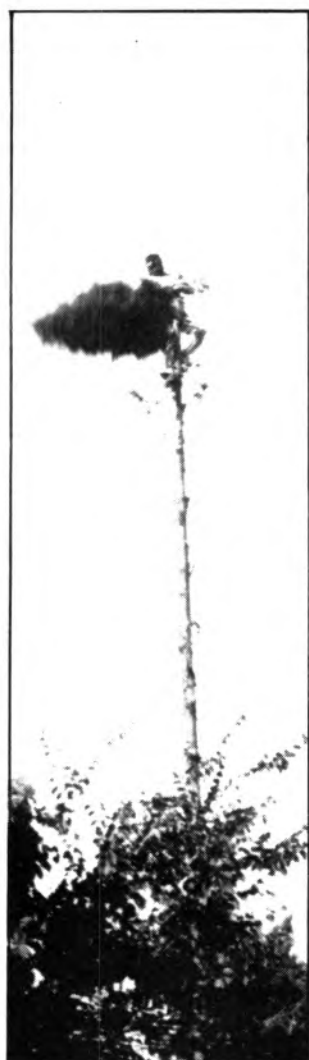
CERÀMICA CAN BERNAT



TELÈFON 62 01 78

C/ BARTOMEU PASQUAL S/N
SANTA MARIA DEL CAMÍ

FOTO COMENTADA



FORA POR

El dissabte dia 24 d'octubre un valent, fora por, estava enfilat al cap curucull d'un xiprer de Ca'n Conrado. Un dels que estaven amb ell, més aviat que de pressa cercà un membre de COANEGRA per a fotografiar aquell esdeveniment. Llevada la peresa ens presentam amb la càmera, trobam enfilat a l'alt cim al home que va serrant les branques de l'august xiprer. És en Miquel Coll «Paliva», que ens conta que degut a la situació dels xiprers ho han hagut de fer així, perquè el pes de l'arbre amb tot el seu brancam hagués esbucat la paret. L'encarregat de Ca'n Conrado en Pep Serra Vich, ens conta que fa un 30 anys ell els sembrà. Durant el dissabte en serraren devers una quinzena, i el de la fotografia és el més alt, feia prop d'una setzena de metres. En Miquel Coll, un valent, sens dubte fora por.

B.C.

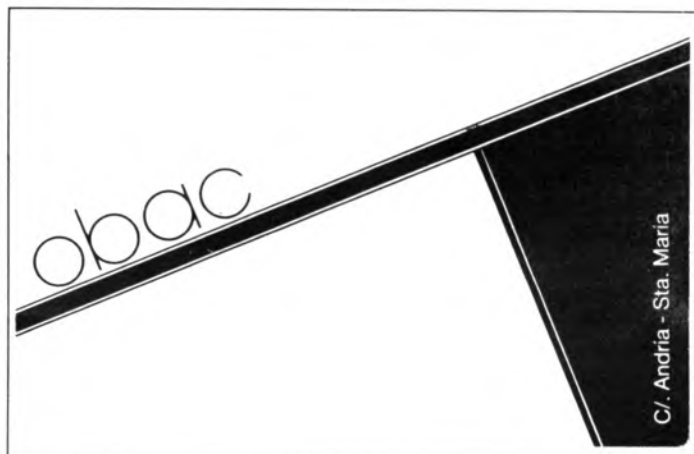
coanegra

PRESENTA
UNA QUERELLA

Els membres de l'equip de redacció de «Coanegra» hem presentat una querella contra el tinent de batle de l'Ajuntament en Gabriel Mesquida a causa de les seves manifestacions a la carta titulada «Les coses ben clares» publicada al nº 41 de la nostra publicació corresponent al mes de Juliol. Concretament el Sr. Mesquida afirmava textualment que la nostra revista «MOSTRA EL SEU AJUT A CANDIDATURES CLARAMENT TERRORISTES».

Sempre hem dit, i ho repetim que «Coanegra» és una revista oberta a tothom i que la participació de gent amb diferents punts de vista no fa sino enriquir-la. D'altra banda, les nostres opinions expressades a través de les editorials són discutibles, i no tothom les comparteix. Això és lògic: nosaltres no pretenim estar en possessió de la suprema veritat en tots els temes.

Però les afirmacions del Sr. Mesquida acusant-nos poc menys que de terroristes van molt més enllà del que seria raonable i assenyalat en una persona que ostenta un càrrec públic, i no ens deixa altra sortida que reclamar dels Tribunals la salvaguarda del nostre bon nom. Un incident lamentable.



CASA DE LA VILA

COMPTADORS D'AIGUA

Davant les nombroses peticions rebudes, l'Ajuntament aprovà que a partir d'ara es concediran permisos per a instal·lar comptadors d'aigua als interessats que així ho vulguin. Per això serà necessari instal·lar un model determinat, el mateix per a tothom, i que la empresa que els instal·li sigui la que obtingui la concessió municipal. Aquesta concessió estava previst que fos indefinida, però davant la insistència dels regidors nacionalistes perquè no fos així, es va decidir que seria només per tres anys.

L'Ajuntament, però, de moment no es compromet a garantir que el subministrament tenguí regularitat, ni que la pressió de l'aigua siga suficient ni constant; ja que, encara que hi hagi tuberies de pressió a la major part del casc urbà, el pou de Son Torrella no disposa encara de dipòsit regulador ni de les instal·lacions necessàries per a permetre regularitat i pressió als usuaris de la xarxa d'aigües.



Malgrat que la majoria de santamariers disposen de cisterna i bomba d'aigua pròpia, n'hi ha alguns que volen instal·lar comptadors, bé perquè tenen la cisterna petita, bé perquè no en tenen. Per als que així ho vulguin l'Ajuntament, en previsió d'un futur en què tothom haurà de disposar d'un comptador d'aigua, ja disposa del model de comptador pertinent. També ja queda fixat el preu del comptador, que correspondrà a 28.538 pessetes, de les quals 13.000 corresponen a impostos indirectes per a finançar la xarxa d'aigües; més un suplement de 5.000 per cada vivenda que utilitzarà un mateix comptador si n'hi ha més d'una. Només falta adjudicar la concessió per a la instal·lació dels comptadors a alguna empresa.

DIMISSION

L'alcadia comunicà al plenari de dia 12 de novembre la dimissió del regidor del CDS Macià Capó, per motius estrictament personals, moltes setmanes després de que la dimissió fos presentada (de fet, la notícia ja fou recollida a l'anterior número de Coanegra). Mentrestant l'Ajuntament no havia donat cap passa per a la ràpida substitució del dimitit pel seu successor Joaquín Morales, que d'aquesta manera encara no ha pogut incorporar-se al càrrec.

FURGONETA

Si no hi ha res de nou ben aviat podrem veure pels carrers del poble una furgoneta de l'Ajuntament, que ha decidit per segona vegada comprar-ne una. La primera vegada, fa prop de quatre anys, ho decidiren però no ho feren. D'aquesta manera veurem augmentat el Parc Mòbil del Municipi, que en aquest moment està format per un o dos ciclomotors.

CARRER JOSEP CAPO

A proposta del regidor de cultura es va decidir per unanimitat dedicar a Josep Capó i Juan, historiador local, un dels nous carrers oberts dins el casc urbà que encara no tenen nom, en reconeixement a la seva labor en favor de la nostra cultura dins Santa Maria, i a la seva tasca de recerca i divulgació de la història local.

Sembla tot un detall reconèixer els mèrits d'una persona quan encara és viva. Malauradament moltes vegades hem d'esperar que algú es mori per reconèixer-li els mèrits. Aquesta vegada, per a satisfacció de tots, no ha estat així.

HIMNE

La Vila de Santa Maria del Camí tindrà aviat, si no hi ha res de nou, un himne oficial. Així ho va acordar el darrer plenari de dia 12 de novembre. La lletra serà de Miquel Dolç i la música de Pere Mates. A partir d'ara, a l'escut i la bandera, tots dos amb molts de segles de història, haurem d'afegir un nou símbol oficial d'identitat local.

Es missatge de Son Magnar

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11



Instal·lacions elèctriques
Xarxes de baixa tensió
Reparacions en general

FORELECTRIC

Bartomeu Pasqual, 4-A - Tel. 62 09 39

CA'S METGE REI



El tema de la futura residència per a la tercera edat ha estat objecte de discussió als dos darrers plenaris. Al de dia 20 d'Octubre el Batle va donar a conèixer la

visita que havia fet al Cap de Pressuposts i Planejament de la Conselleria de Sanitat, el Sr. Lull. Aquest senyor va dir que la primera passa que s'hauria de donar hauria de ser sol·licitar una ajuda a la Conselleria, cosa en què tota la corporació municipal va estar d'acord. Però la proposta del batle va ignorar totalment la petició formulada del PSM i PSOE que demanava entre altres coses que es formàs una comissió de la que formassin part, a més de tots els grups municipals, representats de la Parròquia i de la Junta Promotora que va tirar endavant el projecte abans de la municipalització. A més de passar per alt tot això, el batle va sol·licitar al plenari que li fossin atorgats expressament poders per a gestionar el tema de la sol·licitud d'ajudes a la Conselleria; qüestió a la qual s'oposaren els regidors de l'esquerra, quedant així la cosa a l'aire.

Però l'esquerra no quedà autrada, i tant a la Comissió de Serveis socials com al plenari de novembre insistiren en les seves propostes de fer de la Residència un projecte participatiu i actiu. Es va insistir en la formació de la citada Comissió, cosa que s'aprovà amb l'afegit que també hi haurà, a més de la Parròquia i la Junta Promotora, un representant de l'Associació de la Tercera Edat. El regidor del PSM Mateu Morro demanà aixímateix que tot d'una formada la Comissió es realitzi un pla de feina per coordinar totes les accions i agilitzar la qüestió; i que aquest pla de feina fos presentat al següent Plenari. Tothom hi va estar d'acord, i així es va decidir que es fes.

Es Missatge de Son Magnar

L'AJUNTAMENT INFORMA

·AUXILIAR ADMINISTRATIU

Aquest Ajuntament convoca concurs local per a la contractació labora, per un període de sis mesos, d'un Auxiliar Administratiu, d'edat superior a 16 anys i inferior a 20 anys.

Els interessats podran presentar les instàncies, en les quals podran exposar els seus coneixements i mèrits, a les oficines municipals **fins el proper dia 20 de novembre a les 13 hores.**

A les 14 hores del dia 23 de novembre, es publicarà al tauló d'anuncis de la Casa de la Vila la llista dels aspirants admesos a les proves de selecció.

Les proves de selecció **s'efectuaran el dia 24 de novembre a les 19 hores a la Biblioteca Municipal.** Els concursants hauran de portar la màquina d'escriure.

·CLASSES DE SOLFEIG

Es recorda a tots els possibles interessats que segueixen impartint-se gratuïtament classes de solfeig, amb la finalitat de la formació de la Banda de Música.

Actualment aquestes classes es realitzen tots els dimecres a partir de les 7 de l'horabaixa a l'edifici municipal.



Ajuntament de Santa Maria del Camí

ENTREVISTA

BARTOMEU SIMONET: DIRECTOR TERRITORIAL DEL MINISTERI D'AGRICULTURA



Neix a Son Llaüt a les darreries de l'any 25. Fill del «batle Simonet». Primers estudis a Sta. Maria, Batxillerat a Inca, carrera d'enginyer agrònom a Madrid. Quatre anys destinat a Tarragona a on neixen els seus dos fills. Un record entranyable d'aquella època. Després, tornada a Mallorca. El 84 l'anomenen Director Territorial del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i aquí acabarà la seva trajectòria de funcionari d'aquí a tres anys, quan es jubili, «si no fa cap animalada i la salut ho permet».

-Quina és la seva tasca com a Director Territorial?

-En síntesi, podríem dir que som el representant d'aquest Ministeri a la nostra Comunitat Autònoma. Tot i que hi ha competències en matèria d'Agricultura ja transferides a la C. A., n'hi ha que són pròpiament intransferibles i les conserva l'Administració de l'Estat com és ara el cas de la inspecció dels productes vegetals i animals subjectes a comerç internacional (principalment l'exportació de patata al Regne Unit i la importació de ramaderia vacuna del Canadà i Estats Units). A part d'a-

«Els nostres amellers són vells i estan mal cuidats».

questes competències no transferides, som l'encarregat de coordinar l'actuació d'alguns organismes dependents del Ministeri com el SENPA (Servei Nacional de Productes Agraris), que és actualment un organisme encarregat de la intervenció espanyola dins la Comunitat Econòmica Europea, ocupant-se de temes com els excedents de mantega i llet o la canalització d'ajudes provinents de la CEE. Tenim també l'IRYDA (Institut per a la Reforma i Desenvolupament Agrari) les competències del qual estan en part transferides però tanmateix nosaltres col·laboram amb la Conselleria d'Agricultura de la Comunitat Autònoma sobretot en el tema de trasvassament d'aigües depurades de Palma a Campos ja que, al cap i a la fi, els 7.000 milions del pressupost d'aquest projecte els aporta l'Administració de l'Estat. El mateix passa amb projectes com el de «Sa Marineta» (entre Llubí i Muro) a on s'habilita una xarxa de tuberies per aprofitar l'aigua dels pous, o el de la concentració parcel·laria de Son Mesquida inaugurat recentment. Finalment tenim l'ICONA, que compta amb poc personal, i a través del qual

ESCAPULONS

GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

perruqueria

JOAN I MARIA

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

s'ha comprat, a mitges amb la Comunitat Autònoma, un tros de l'Albufera amb la intenció de protegir-la com a espai natural, instal·lant observatoris per a escolars i facilitant l'interès dels experts europeus en aquesta zona. Igualment, si la reivindicació de Cabrera com a parc nacional prospera, també serà l'ICONA qui se n'haurà d'ocupar. Pel que fa a les competències en matèria de Pesca, actualment estan en mans de quatre o cinc Ministeris, per la qual cosa s'està pensant en una reestructuració. De totes maneres les aigües interiors, enteses com les que queden dins una línia recta imaginària traçada entre dos caps de l'illa, són competència de la C. A.

-Parlar de l'Agricultura a Mallorca és parlar d'una crisi profunda...

-Efectivament, i gran part de la culpa la té la combinació de dos factors: la pressió que el turisme exerceix sobre el camp d'una banda, i els problemes específics creats per la insularitat d'una altra. Entre aquests darrers hem de citar per força el cost de transport, que provoca que per un pagès illenc comprar un tractor, per exemple, li resulti més car que a un agricultor de la península. Si parlem d'explotacions ramaderes, veim que al continent productes molt bons per alimentar el bestiar com les remolatxes i altres estan molt a l'abast del ramader que els obté fàcilment i a bon preu anant a recollir-los amb un camió a les indústries a on aquests productes sobren després d'un procés industrial; en canvi aquí el transport en multiplica considerablement el preu. Quan a l'aigua, allà s'aprofita la dels rius, en canvi aquí cal excavar pous i treure'n l'aigua suposa la corresponent despesa d'energia. Però els problemes del camp a Mallorca no són exclusivament de tipus sociològic o geogràfic, sinó que també n'hem d'esmentar un de molt important que és l'individualisme del pagès mallorquí, un individualisme lamentable però cert que, tanmateix, hem de reconèixer que en alguns casos és comprensible perquè també hi ha hagut experiències negatives que poden haver portat al desengany.

-Solucions?

-Pensem, per exemple, que antigament a Mallorca teníem la més òptima producció de l'Estat pel que fa a l'ametlla mentre que actualment ocupam la darrera posició en productivitat per hectàrea. Els nostres ametllers són vells, estan mal cuidats i molts foren sembrats en zones



no aptes quan es produí l'explosió del cultiu de l'ametlla fa anys. Front a això és necessari trobar cultius alternatius que siguin els apropiats a cada zona per raons climàtiques, etc... (seria absurd, per exemple, voler fer cereals a Sta. Maria) i que al mateix temps siguin selectius en el sentit de què siguin aptes per a un possible procés posterior d'industrialització que suposaria un valor afegit per al producte del qual se'n podria beneficiar el propi pagès, que ara ha de malvendre la matèria prima sense treure'n cap benefici. Això enllaça amb la solució del cooperativisme com a únic instrument dels pagesos de fer front a realitats com la CEE. Cooperatives i fins i tot unions de cooperatives. Si les multinacionals s'uneixen davant noves realitats econòmiques, com pot pensar un pagès en encarar-les tot sol? Aquest imprescindible esperit solidari hauria de servir també per millorar aspectes de la comercialització de l'ametlla mallorquina, que és portada a Reus per a la venda, la qual cosa provoca tota una sèrie de problemes derivats del transport i d'altres com pugui ser el fet de l'existència de maniobres per a desacreditar la qualitat de la nostra ametlla. El sistema de comercialització de l'ametlla californiana, per exemple, és modèlic, i consisteix en la fixació d'un mateix preu per a tota la campanya, factor que suposa un gran avantatge pels compradors, ja que els dona una seguretat que per a ells és important des del moment que no han d'estar pendents de les oscil·lacions del preu al mercat.

-Parlem ara del cas concret de Sta. Maria.

-No hi ha dubte de què des del punt de vista agrari, el fenomen més

interessant i amb més possibilitats a Sta. Maria és el vinyet. Cal dir que les condicions per a aquest cultiu al nostre terme municipal són òptimes i jo diria que les terres dedicades al raïm són tan bones com les de la Rioja, a on hi fan un vi les excel·lències del qual tots coneixem. Es podria provar d'aprofitar aquesta circumstància, tot i que no seria empresa fàcil. En canvi això seria impossible, per exemple, a la vinya de Felanitx i Porreres, perquè el vi no tendria el grau suficient.

-Però ara l'autopista es vol menjar part de la nostra vinya.

-És veritat, però també ho és que es podria ampliar el cultiu de la vinya a zones a on ara mateix hi ha ametllers escassament productius. Ara bé, els pagesos només podran defensar-se bé si fan ells mateixos el vi. La solució ideal seria la creació d'una cooperativa que posés en marxa aquest procés d'industrialització perquè només a través de la cooperativa es podrien arribar a obtenir tècniques d'elaboració que fessin que el negoci fos competitiu i rendible. Si ara el vi dels vinyataires santamariers per separat ja és bo, demostració de què la matèria prima hi és, ajuntant esforços es podrien obtenir bons resultats i més amb la col·laboració que les institucions públiques podrien aportar. Però posar en marxa tot això, ja ho he dit abans, no seria fàcil. Caldria que un grup d'homes emprenidors i coratjosos es posassin al front del projecte i això a Sta. Maria, a on desgraciadament les enveges sempre hi solen jugar el seu paper, potser seria especialment difícil.

Hem passat una hora de conversa només interrompuda per una crida del Delegat del Govern interessant-se per les pluges i els seus efectes benefactors. Per desgràcia, les pluges no basten per a resoldre els problemes del camp de Mallorca. En Bartomeu confessa que l'hora li ha passat volant. S'ha de reintegrar a la tasca diària de millorar les condicions de la nostra agricultura, una tasca no gens fàcil. Li desitjam bona sort.

J.S.M.

Sa Perxa

gran assortit de carns fredes
(fiambres) de Nadal

Tel. 62 11 17

JOVE A JOVE

ANTÒNIA ESTARELLAS

L'ECOLOGISME UNEIX TOTS ELS JOVES



«Crec en Déu, emperò no en les institucions religioses»

Ens presentam, tal com, ja havíem quedat amb n'Antònia, a casa seva, eren prop de la una i fèiem un poc tard, ella mateixa ens rep i ens fa passar.

N'Antònia té denou anys, és estudiant d'història a la facultat de Filosofia i Lletres, li agrada molt l'esport, sobretot el bàsquet, és una al·lota molt activa, emperò tranquil·la, contesta amb calma, fent matisacions i posant exemples.

Miquel: T'agrada molt l'esport?

Antònia: Sí. M'agrada tot en general, m'agrada mirar-lo i sobretot practicar-lo de fa deu anys ençà jugant a bàsquet, i un any aconseguírem guanyar el campionat de Balears, ara jugo a la categoria de senyor, i també solc practicar el tennis.

Perquè te decidires a estudiar història?

Bé! acabat el C.O.U., estava indecisa, entre estudiar història o periodisme, me vaig decantar per la primera, perquè tot el món de la història m'agra-

da molt, i perquè la podia estudiar a Mallorca, a més a més de la carrera, vull fer una sèrie d'altres estudis, com a coses pràctiques i complement de la carrera, ja que avui en dia sense saber idiomes i informàtica és impossible fer res.

Què trobes de la Universitat, del seu mètode d'ensenyament?

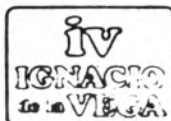
De la universitat, no puc opinar molt, perquè aquest és el primer any que hi vaig, emperò a nivell de batxillerat hi ha una clara divisió del professorat, el clàssic professor que pareix que encara viu a l'edat mitjana, que si pogués pegar amb un regle damunt la mà, encara hi pegaria i els altres, més joves, que estan fent una labor molt bona, ells són els primers que critiquen, que no tenen la llibertat suficient per poder ensenyar com ells voldrien.

Del que s'ha de parlar molt és dels exàmens, si són bons o no i del possible efecte traumàtic, jo crec que s'exagera, els exàmens només són una prova, que si la tens pre-



**AUTÈNTICA SOBRASSADA
MALLORQUINA**

Ignacio de la Vega Blompart



C/. Bernat de Sta. Eugènia, 104
carretera Palma - Inca
Santa Maria del Camí
07320 - MALLORCA
Tel. 62 01 44

parada i sabuda, no te fan gens de por.

·L'any passat, els estudiants fóren notícia, aconsegüreu els objectius?

·No. No s'aconsegüí quasi res, no se'ns fa cas, se prometen negociacions, millores, se promet molt i no se fa res, ja he sentit rumors de què hi tornarà haver mobilitzacions, ara que el pla d'estudis és molt mal de canviar.

·Què penses de Santa Maria, i de la seva convivència?

·M'agrada molt Santa Maria, si hagués de viure a Ciutat me pareix que me moriria, viure a un poble té molts d'avantatges, podem sortir els vespres sense gens de por, cosa que no passa a Ciutat, tens més amics, els veus més; estudiant a Palma he pogut veure, que no saltres mateixos ens feim més amb la gent d'altres pobles, i que la gent de Palma té com un menyspreu de cal a la de poble.

·I de la revista Coanegra, què en penses?

·És una iniciativa molt bona i fa una feina molt ben feta. Ara bé, estic a un mal lloc per donar opinions, emperò crec que a vegadaes peca de poc im-

Sense idiomes i informàtica és impossible fer res



N'Antònia declara estar enamorada de la història

parcial, i hi ha hagut qualque embull que des del meu punt de vista no m'ha agradat, ara que admir molt la tasca que fan i reconec que se saben moure moltíssim.

·És evident que els joves no tenen la mateixa mentalitat que els seus pares, i a més a més tenen una gran diversificació d'idees, quin és el teu punt de vista sobre això?

·Crec que sí, és cert això que tu dius, nosaltres no pensam igual que els pares, per exemple, davant qüestions concretes, com puguin ser el matrimoni, el sexe i altres que sempre són les que provoquen el conflicte, perquè sovint als pares no els preocupa el que pensen, sinó el que fan, crec que s'han de saber posar a l'altura dels fills, ara que nosaltres, som els pri-

Si hagués de viure a Ciutat, me pareix que me moriria

mers que no confiam massa amb ells.

Jo concretament no tenc conflictes, i quan pens quin serà el meu comportament amb els meus fills, no ho veig molt clar, perquè estic notant que tornam de cap enrera i si els meus fills són d'una mentalitat més conservadora no sé que faré.

En quant a la diversificació, ve motivada gràcies a la llibertat, emperò si aprofundim un poc, ens n'adonam de què les diferències són mínimes, tots els joves volem llibertat i poder fer el que volgüem.

·Parlar de religió a dins una sessió de joves no hi pega? Per

què?

·Aquest és un tema un poc delicat perquè la major part dels joves no la practiquen, jo lògicament estic educada dins la religió Catòlica i això vulquis o no t'influeix, jo no la practico, encara que hi trob una sèrie de bases i idees molt positives, te puc dir que crec en Déu, emperò no en les institucions religioses. La meua postura crec que és millor que la del que assisteix als oficis sense fer-ne cas, o creure.

·Darrerament hi ha hagut moviment sobre el tema de l'ecologisme, estàs d'acord amb aquest moviment?

·L'ecologisme és una cosa molt important perquè uneix a tots els joves, no trobes joves que estiguin en contra d'aquest tema, també s'ha de dir que les persones majors també comencen a estar concienciades damunt el tema.

Pareix impossible haver arribat als extrems actuals, si per viure del turisme hem d'urbanitzar tota Mallorca, ja me diràs! damunt aquest problema hi ha molta consciència, emperò no es fa quasi res.

Abandonats en les còmodes butaques de la sala, ens deixondeix una agradable oloreta d'aguiat, és hora de partir.

Entrevista: Miquel Rosse-
lló
Transcripció: Pere Calafat.

Fusteria

Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

Botiga
de
Llana
i Fils



Plaça Hostals, 55

Santa Maria del Camí

ELS RADIOFICIONATS A SANTA MARIA

A través de les pàgines de Coanegra sempre hem intentat treure a llum la vida, obres i curolles de molta gent de Santa Maria. En aquesta ocasió volem presentar a la gent que ens llegeix una activitat que uneix a uns quants de joves del poble, que tenen en comú una mateixa afició, poc coneguda entre la gent que n'és externa: es tracta de la radioafició. Qui són, què fan els radioaficionats? Ho intentarem esbrinar en aquest article. Per això varem tenir una llarga conversa amb una colla de radioaficionats, perquè ens ho contassin i ho donassin a conèixer.

EL MÓN DELS RADIOAFICIONATS

Un radioaficionat, com la mateixa paraula indica, és una persona que sent afició pel fenomen radiofònic, per la comunicació mitjançant les ones de la radiodifusió. La ràdio és bàsicament comunicació, i en el cas dels radioaficionats aquesta comunicació és doble: reben missatges i n'envien, a diferència dels oients habituals de ràdios comercials, que escolten ràdio però no emeten. La funció del radioaficionat és per tant doble, per una part escolta, i per l'altra xerra. Una estació de ràdio és així un excel·lent mitjà de comunicació, una bona manera de conèixer gent nova, tant si viu a prop com lluny; gent que a més a més sempre té un punt en comú com la seva afició per la ràdio, encara que siguin d'edats, costums i cultures diferents. Per això no és gens estrany que el tema de conversa més freqüent entre els radioaficionats sigui precisament la ràdio, les qüestions tècniques d'emissió i recepció radiofòniques.

La ràdio és, en paraules d'un radioaficionat santamarià, «una finestra per xerrar amb tot el món», un mitjà de comunicar-se i entretenir-se, de passar l'estona, en definitiva una curolla com una altra, que té l'aventatge que es pot practicar sense sortir de casa o del cotxe, però a la vegada estant en companyia. També és un instrument molt útil en casos d'emergència o de determinats esdeveniments que requereixen una comunicació continuada i mòbil. Molts haureu sabut que amb



La ràdio és una finestra per xerrar amb tot el món

motiu de les darreres inundacions del País Valencià i Múrcia els radioaficionats varen esser un mitjà de comunicació necessari i útil, que va ajudar moltíssim en les tasques de rescat, sobretot durant el temps en què la xarxa telefònica no funcionava. Per posar un altre exemple més pròxim i sense connotacions tràgiques, basta recordar que durant la darrera marxa de la Vila a Lluc a peu els radioaficionats santamariàers posaren els seus aparells a disposició dels organitzadors i caminants, de tal manera que estaven sempre en contacte, cosa que en cas d'haver-hi

hagut algun denou hagués estat un gran servei.

Altres vegades les emergències que es poden atendre per ràdio són més quotidianes. Així per exemple si el cotxe d'un radioaficionat forada una roda o s'espenya el motor, és molt possible que aconsegueixi una ajuda ràpida i desinteressada per part d'altres companys que puguin escoltar el seu missatge, com moltes vegades ha passat. I és que el món dels radioaficionats no és limita a les converses a distància, és una espècie de fraternitat, d'associació d'amics que a vegades ni es coneixen.

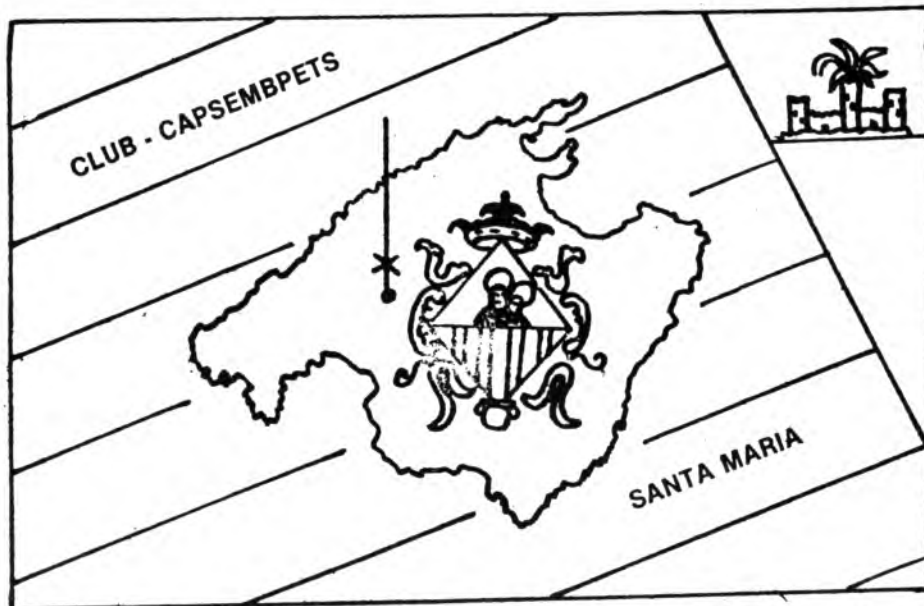
xen en persona, i que duen a terme activitats en comú. Així per exemple és normal que es facin concursos de contactes radiofònics en diferents modalitats: des d'establir contactes a la màxima distància possible, fins a realitzar el màxim de contactes en un temps determinat. També solen realitzar excursions conjuntes, sopars o visites a determinades estacions de ràdio.

A més de tot això, a Santa Maria, com a altres pobles, els radioaficionats constitueixen una colla d'amics que es coneixen i es veuen amb freqüència, i que realitzen activitats conjuntes, com és el cas esmentat de la marxa a Lluc, o el fet de presentar-se a la desfilada de carrosses amb l'antena més grossa que varen tenir, per tal de participar conjuntament de la festa.

L'ESTACIÓ DE RÀDIO

Per exercir de radioaficionat és necessari, a més de tenir-ne ganes, disposar d'una estació de ràdio, que sol estar composta d'un aparell receptor i emissor amb la corresponent antena. Amb aquests aparells passa com amb tots els altres: n'hi ha de moltes castes, qualitats i preus. Una estació de ràdio en condicions es pot adquirir a partir d'unes quinze mil pessetes, un preu a l'abast de moltes butxaques. Per descomptat que n'hi ha de més cars, de fet la majoria ho són: s'hi poden arribar a gastar, com en tot, tantes pessetes com es vulguin i puguin.

Hi ha distintes classes d'estacions de ràdio, poden ser fixes o mòbils. Molta gent es demana si aquests aparells poden produir interferències a televisors, ràdios o tocadiscs



Aquesta és una de les postals que envien els santamariers a radioaficionats de tot el món

pròxims. De fet, molta gent quan veu una antena grossa prop de ca seva ja tremola. Però el que és ben cert, ens remarcaren els radioaficionats, és que les seves antenes normalment solen estar en perfectes condicions i revisades per personal especialitzat. Les antenes tenen l'obligació d'estar perfectament ajustades, i els seus propietaris són els primers interessats en què sia així, ja que en cas contrari ells són els primers perjudicats, i si l'antena no està en condicions, tant l'emissió com la recepció de la ràdio hi surten perdent. A més tenen l'obligació legal d'emetre en condicions, sense interferir. Per això tenen una llicència de radioaficionat.

Existeixen diverses castes de llicències. Cada una permet emetre i rebre comunicacions en unes freqüències d'ona determinades. Ben

igual que les ràdios normals disposen d'un dial per a sintonitzar diferents freqüències, i per tants distintes emissores; les estacions de radioaficionat es comuniquen en unes freqüències concretes. En sintonitzar un determinat canal es pot escoltar i parlar amb tots aquells que en aquell moment estan a la mateixa freqüència. Com en la ràdio que tots coneixem, la situació meteorològica, l'hora del dia i altres factors, contribueixen a què es pugui sentir i parlar amb distàncies més llargues o més curtes, i que se senti més bé o més malament. És allò que s'anomena propagació. Un dia de bona propagació es pot comunicar amb estacions més llunyanes i en millors condicions, cosa que resulta difícil si la propagació és dolenta.

LLICÈNCIES

Com hem dit, per ésser radioaficionat es necessita, a més d'una estació de ràdio, un permís de l'Estat per a fer-la servir. L'organisme que atorga les llicències és la Direcció de Telecomunicacions, i els tipus de llicències són:

-Banda Ciutadana (C.B.). Per a obtenir-la no es necessita cap casta d'examen. Amb la C.B. es pot parlar normalment amb tot Mallorca, sobretot si l'emissora no és mòbil i disposa de bona antena. És una casta de llicència molt freqüent, i com que és de poca distància, és corrent que els seus usuaris es coneguin personalment.



Alguns radioaficionats santamariers. Una colla a disposició de qualsevol interessat en el tema.

-Classe C, es necessita fer un examen per tenir-la, en el qual és necessari manejar bé, entre altres coses, l'alfabet Morse. S'utilitza per a contactes a llarga distància, amb Europa, Amèrica... Sembla que a Santa Maria només hi ha una llicència de classe C.

-Classe B, anomenada vulgarment 2 metres, precisa d'un examen però sense telegrafia. Permet establir contactes amb tota l'illa. Hi ha una sèrie de repetidors de ràdio que permeten als usuaris de la classe B millorar la recepció i augmentar la distància dels contactes.

-Classe A, amb aquest permís es poden emprar totes les freqüències existents, llevat de la Banda Ciutadana, a més es pot experimentar amb equips per a fer proves.

-Classe SWL, permet escoltar totes les freqüències, però no parlar.

Cada llicència permet utilitzar unes freqüències determinades, però sol succeir que a la pràctica molta gent utilitza freqüències que a l'estat espanyol no són permeses. Això no vol dir que no interfereixin ningú, significa que l'Administració no té legalitzades unes bandes de freqüència que a la majoria d'estats són legals. La il·legalitat habitual arriba a l'extrem de què en Banda Ciutadana hi sol haver més gent parlant en AM (no legal) que en FM, que és la que està permesa. Per si les limitacions legals fossin poques, hem d'afegir el fet de què Telecomunicacions té congelada fa prop d'un any la concessió de llicències. Això en aquestes illes, on no hi ha massa radioaficionats i el dial no està saturat ni de molt, no té cap explicació lògica pels radioaficionats santamariers.

XERRAR PER RÀDIO

Un cop que tenim la llicència i l'estació, és hora de posar-nos a xerrar! Segons l'aparell que tinguem i quina siga la propagació ho podem fer més a prop o més lluny. La primera cosa que és obligada és donar-se a conèixer. Això es fa mitjançant l'indicatiu, que és un número d'identificació que té cada radioaficionat, que alhora informa d'on és qui parla, quina casta de llicència té, i si l'estació és fixa o mòbil. Però en els contactes a curta distància sol passar que la gent ja es coneix pel nom, per la veu, o fins i tot saben de quin poble és cadascú. En aquests casos moltes vegades l'indicatiu és innecessari, i el to de la conversa informal i amistós.



Els radioaficionats santamariers ens donaren a conèixer el seu món

Un dels principals al·licients de la ràdio és establir contactes. Quan s'ha contactat amb algun altre radioaficionat és costum donar-se la direcció per a enviar-se una postal que confirma el contacte. Aquesta postal és anomenada QSL, i indica les condicions en què s'ha fet el contacte. Els radioaficionats santamariers solen tenir una gran col·lecció de postals de llocs tan diversos com poden esser Palma, Itàlia, Holanda, Alemanya, Argentina, França, etc... A la vegada postals provinents de Santa Maria estan repartides per països igualment dispersos. Cada radioaficionat sol tenir una postal pròpia, amb diferents dibuixos que solen fer referència a la pròpia localitat. Sovint els radioaficionats d'una mateixa ciutat, comarca o poble tenen un model de postal en comú.

A més d'establir contacte, mantenir conversa és un al·licient claríssim. Moltes vegades les converses són entre dues persones, però a vegades n'hi intervenen més. En aquests casos s'estableixen allò que en diuen «rodes». Cadascú va parlant per torn, formant-se tertúlies que poden durar moltes hores, durant les quals s'hi sol incorporar gent nova. Com conversar a una taula de cafè, però per ràdio, cadascú a ca seva, instal·lat còmodament. Les rodes solen esser més freqüents a l'hivern, ja que la gent surt més poc de ca seva, i els temes de conversa són tan variats com ho és la imaginació dels que parlen, encara que predominen els temes tècnics: emissores, antenes, accessoris diversos... tot allò que es relacioni amb el

món de la ràdio. Les converses solen esser intercanvis d'experiències, però també poden esser un instrument didàctic. Així, per exemple, un radioaficionat santamariers ens comentava que un dia va tenir ocasió d'aprendre moltes coses sobre els llamps i la ràdio, conversant amb una persona molt entesa amb el tema. El que signa aquest article va tenir ocasió d'escoltar una disertació sobre un tema tan poc relacionat amb la ràdio com és la colombofilia.

Una altra modalitat curiosa de parlar és establir ponts a través de tercers. Així per exemple un santamariers contactà amb un senyor d'Alemanya que a la vegada parlava amb València. Però el de Mallorca i el de València no es podien sentir directament, i per parlar ho havien de fer a través d'Alemanya. Anècdotes com aquesta són molt freqüents en el món radiofònic: des del contacte amb una catalana que viu al Brasil, fins amb un emigrant que viu a Holanda, els casos són molt nombrosos i no acabariem mai de contar-ne. El que ens interessava amb aquest article era donar a conèixer una activitat més que es du a terme dins Santa Maria. Els radioaficionats santamariers estan a disposició de qualsevol interessat en el tema, són un grup obert a nova gent, i vos mostraran els seus equips amb molt de gust, com han fet amb nosaltres i ens ha agradat molt conèixer. Si no en coneixeu personalment cap podeu contactar amb ells a través de l'apartat de correus 48 de Santa Maria del Camí.

Mateu Vich

CENTENARI DEL NAIXAMENT DE JOSEP CALAFAT I MESQUIDA

El diumenge dia 22 de novembre serà l'aniversari del naixement de Josep Calafat i Mesquida, que nasqué el 1887. Celebran, doncs, el seu centenari. Fou sacerdot i poeta, encara que la seva producció literària no sortís a la llum fins passats prop de 45 anys -l'any 1964 es publicà a cura de Miquel Dolç un llibret de Poesies a la col·lecció «Les Illes d'Or» de l'editorial Moll-. Coanegra ha volgut retre homenatge a l'únic poeta santamari de primeries de segle. Quatre santamariers analitzen des de distints punt de vista la vida i obra de Mossén Josep Calafat.

INTRODUCCIO

Jospe Calafat era el segon fill de Jaume Calafat i Canyelles -descendent directe del primer Calafat que s'establí a Santa Maria del qual n'era besnet, Amador és deia, de professió marger i que aconseguí ser l'amo de Son Oliver a finals del segle XVIII-, home lletraferit que estudià el batxiller al Col·legi de segona ensenyança de Terrades -que depenia de l'Institut de Barcelona- del qual en fou professor fins que es casà amb Magdalena Mesquida Nadal, passant a ser amo de Puntiró i deixant l'ensenyança. La possessió de Puntiró està lligada a aquesta branca dels Calafat a partir de 1860, quan Amador Calafat Crespí firmà l'arrendament amb la Família Fuster, n'Amador morí sense descendència i l'arrendament passà al seu nebot Jaume Calafat Riutord -avi patern de Josep Calafat-. A partir d'aquest l'arrendament ha passat de pares a fills, fins que s'establí ara fa uns 30 anys Joan Calafat Nadal -nebot de l'últim amo de nom Jaume-, són, doncs, 127 anys d'amos Calafat a Puntiró, i la sisena generació dels Calafat. El pare del poeta tingué set fills i dues filles, només resta viva Francesca, la qual ens ha facilitat les fotografies i material que reproduïm.

En Josep Calafat fou un nin dèbil, prim, delicat de salut i molt interessat per les arts i les lletres, afeció que aprengué del seu lletraferit pare, i de l'afeció del seu avi Jaume Calafat Riutord a les gloses -fou un glosador conegut per tota la comarca pels seus originals acudits-. Com tot home culte, també tenia afeció per l'art fotogràfic, de moda en aquell temps, disposava d'una càmera amb la qual realitzà intan-



tànies a la família, amics i indrets i paisatges que admirava. N'hem localitzat una col·lecció de negatius en vidre.

Pel que fa al vesant poètic, no hem pogut localitzar ni menys consultar els àlbums manuscrits dels seus poemes, ni l'àlbum on poetes amics seus hi escrivien els seus versos, costum estès entre els poetes d'aquells anys. Malgrat tot, hem pogut localitzar diversos poemes manuscrits que foren publicats al llibre de «Poesies», també la sort ens ha acompanyat en la tasca investigadora ja que hem trobat quasi una dotzena de poemes inèdits. Aquest tenen la peculiaritat d'estar escrits en clau -i aquí se'ns obr la imaginació i el misteri. Perquè? utilitzant en lloc de l'alfabet català

el grec, semblant doncs una espècie de jeroglífic. Això ens ha permès modificar la data dels seus primers poemes -encara que pentura incerta- al maig de 1906, quan ell tenia els 18 anys. Sols un petit poema, el més antic, és escrit en castellà. N'oferim la reproducció integral d'un d'ells, segurament tira a tira els anirem publicant a Coanegra.

Serveixi aquest conjunt d'articles i de material gràfic per conservar la memòria d'un malaguanyat poeta i sacerdot santamari, i alhora per prendre consciència dels valors propis de la història local, aprenent a estimar més les coses nostres, i sobretot, l'entorn i medi ambient que captivaren al poeta.

BC.

CENTENARI

EN EL CENTENARI DE JOSEP CALAFAT

Hi deu haver molt de santamariers que, en anar a la vila i passar per un dels carrers que la delimiten -l'antic camí de Muro-, es pregunten qui deu ésser el personatge, Josep Calafat, en nom del qual figura a la placa del carrer. Sols els més vells o els lletraferits saben de que es tracta. Nascut a Santa Maria del Camí el dia 22 de novembre de 1887 -ara fa, doncs, un segle-, dins una família benestant, a la casa que porta avui el número 11 del carrer que li és dedicat, Josep Calafat i Mesquida va cursar, després d'una infantesa tranquil·la, els estudis eclesiàstics al Seminari de Palma. Aquesta actitud podrà significar per a molts l'acceptació d'una manera de viure sense mal de caps ni massa aspiracions.

Però en el cas de Josep Calafat les coses no van anar d'aquesta manera. A part de la seva brillant carrera acadèmica, distingida sempre amb les més altes qualificacions i amb l'obtenció de premis als certàmens del Seminari, formà part d'aquell estol de seminaristes que, capitanejats, per Mn. Antoni Maria Alcover i Llorenç Riber, treballaven de valent en l'obra del futur «Diccionari» i el el ressorgiment de la nostra llengua. Fou dins aquest clima que va néixer, en hores primerenques, la seva dedicació a la poesia. Nomenat patge del Bisbe Campins, prengué part, al costat del famós prelat, pel juny de 1910, en la peregrinació diocesana a Roma, en la qual es trobaven també Miquel Costa i Llobera i Llorenç Riber. Els pelegrins foren rebuts pel papa, avui sant Pius X. No em consta que Josep Calafat sortís en cap altra ocasió de Mallorca. El 8 de març de 1913 va rebre l'ordenació sacerdotal de mans del mateix bibe Campins. Tenia vint-i-sis anys. Exercí el seu ministeri sacerdotal, que no arribà a sis anys, a Banyalbufar, Galilea, Santa Maria del Camí i, finalment, a Sant Jordi.

Ara, on Josep Calafat es treballava més a ple, especialment durant les vacances d'estiu, era a Puntiró: els seus pares eren els «amos» de la possessió, situada en un vessant esbarjós, que té als peus el pla de Sant Jordi i a l'esquena el puig de Son Seguí, l'anomenat simplement «l'ermita» pels santamariers. Es en aquest paisatge, variada mescla de garriga, d'ullastrar, de pins, d'horta i de conradis, on hem de cercar les fonts d'inspiració de la seva poesia. No crec



Cases de la possessió de Puntiró, on el poeta s'hi trobava a ple

que Josep Calafat donés mai una excessiva importància a la seva obra lírica, la qual, malgrat tot, no podia passar desapercebuda a les figures més notables de l'època. Crítica, filòlegs i poetes il·lustres, com Miquel Costa i Llobera, Llorenç Riber, Maria Antònia Salvà, Antoni Griera, Guillem Colom, Bartomeu Guasp o Antoni Pons conegueren aquesta poesia, l'estimaren i li dedicaren sincers elogis. Podem dir que Josep Calafat era ja un poeta consagrat. Però malauradament no pogué arribar a la seva plenitud.

Quan exercia el seu ministeri de vicari en cap de Sant Jordi, la nostra Illa es va veure assotada, con la resta del país pel terrible flagell de la grip, que produí dins les illes Balears mil vuit-centes noranta-una víctimes. Una d'elles va ésser el nostre poeta. Un vespre d'hivern, a les deu de la nit, mentre es desfermava un temporal de vent i de pluja, trucaren a la seva porta demanant-li l'assistència a un moribund. Bé que el vicari es trobava atacat per la morta epidèmia i sofria una altra febre, no vacil·là a complir el sue deure sacerdotal. Al cap de cinc dies, moria, màrtir de la seva caritat, el

20 de novembre de 1918; li mancaven dos dies per a complir els trenta-un anys.

Home exemplar, però sense gaire sort, havia d'ésser també un poeta sense sort. Les seves dues llibretes de versos manuscrits varen romandre, després de la seva mort, «bloquejades», durant quaranta-sis anys, a les mans d'un seu amic de Santa Maria. Només al cap de prop de mig segle, foren recobrades, gràcies a les gestions de Josep Capó i d'Andreu Bestard i Mas, i editades, el 1964, dins la biblioteca «Les Illes d'Or». Es, sens dubte, en aquest volum de «Poesies» on se'n mostra encara, amb tota la seva frescor de «camp sonor», l'ànima de Josep Calafat. Sí: mereixia que li fos dedicat un carrer de la nostra vila; i mereix encara, en el centenari del su naixement, que li consagrem tots «la flor blava del record», perquè la seva ombra, que passà «com flor d'un dia», ens acompanyi pel «recés rossinyolesc» de la vida. Hem d'ésser dignes d'ell.

Madrid, 3 de novembre de 1987
Miquel Dolç

CENTENARI



Fotografia dels alumnes del Col·legi dels Ligorins del curs 1905-1906. Josep Calafat és el tercer de l'esquerra de la primera fila d'alumnes drets

EL VOLTOR

Avant, amunt, voltor de les altures
que amb remor majestuosa no t'atures
fins que has ben remirat quasi mig món
Déu et conservi així! De formes dures,
amb fortor de penyal! Déu vida et don!

Fent ample caragol l'altura escales
majestuós i allà, sol, de tes ales
la brunidissa sents, res de la terra
entre boira adormida, fins que acales
abaix ton cap pelat com l'alta serra.

Parent de l'avior! ta ampla braçada
bona és per midar el cel, i ta grapada
per remoure els penyals pareix prou forta
quan baixes dels niguls a la colrada
closca del cim altiu, blavenca i morta.

Pareix que allà et complaus vent l'ampla terra
mig tapada amb niguls; també la serra
de prop veus coronar-se'n, silenciosa,
com gegants que es fan foc en muda guerra
com ton repòs feresta i misteriosa.

Benhages, monstre fort, valent voltor!
tu estimes l'escabrós, l'esglaiador
cairell de les muntanyes, com jo a tu!
allà prop del nigul atronador
sens por a la tempesta, et sento segur.

22 de setembre de 1906

NOTA.- Transcripció d'un poema inèdit de Josep Calafat, escrit en català utilitzant l'alfabet grec, realitzada per B.C. i M.M.

HOMENATGE A MN. JOSEP CALAFAT
I MESQUIDA PER LA FESTA DE
SANTA MARIA DEL CAMÍ

8 DE SETEMBRE DE 1963

La missa solemne fou celebrada per Mn. Joan Ensenyat, canonge xantre, antic company de Mn. Calafat, assistit per capellans de Sant Jordi i Santa Maria. Es cantà la missa en llatí «De Angelis», pels cors de Sant Jordi i Santa Maria conjuntament que alternaren amb el poble, entre el qual hi havia una representació de santjordiers.

A Ca'n Sanxo el poeta santamrier Miquel Dolç que havia transcrit les poesies de J. Calafat en ortografia corrent, llegí una semblança del sacerdot-poeta, és la que forma el pròleg del volum de poesies que se'n editades l'any vinent.

A continuació llegiren poemes de J. Calafat: Miquel Gayà «Inspiració»; Josep M. Llompart de la Penya «Mare de Deu de la Pau de Son Seguí», Marian Villangómez, poeta d'Eivissa «Cançó dels segadors» i Guillem Colom «Portada de l'Album» i la corresponent resposta de Costa i Llobera, més un altre original compost per ell mateix per aquell acte.

També hi eren presents Llorenç Moyà y Josep M. Palau i entre les adhesions hi figuraven les de Miquel Forteza i Francesc de B. Moll qui editaria el volum de poesies a la col·lecció «Les Illes d'Or».

El solemne acte acabà amb un concert de la Capella Oratoriana de Ciutat.

CENTENARI

JOSEP CALAFAT I MESQUIDA I EL SEU TEMPS

Quan va néixer Josep Calafat els carrers de la nostra vila escara feien olor de rem. La gent anava contenta, i els negocis tiraven. Els amos feien doblers, i els conradors compraven finques. El vinyet mallorquí coneixia el seu millor moment, i Santa Maria del Camí era un terme essencialment vinater. Els cups estaven sadolls de vi, i a la vila tot era un traïllar constant de mercaders, pagesos i vinyòvols de tota casta. Aleshores el poble tenia un fàbrica de teixits i 7 foms, però -i no és poc-, 22 cellers i 3 fàbriques d'aiguarent. Era el temps de les vaques grasses aquell any de 1887.

Temps havien de venir no tan bons per al nostre camp i per a les nostres viles. Tan sols 4 anys més tard, els mercats francesos tancarien les portes al ví mallorquí, que en grans quantitats s'exportava a França a través del port occità de Seta, tot alhora que fil·loxera (1) feia malbé els nostres ceps, i les nostres vinyes quedaven destrossades. Però aquell bon any de 1887 res no sabien del que s'havia d'esdevenir. Tot semblava anar com una seda, i hi havia treball i diners. A la casa del amos de Puntiró l'alegria va esser grossa ferm amb aquell al·lotjó que venia a eixamplar una mica més la família. A ben segur que degué tresscar pel camí de Muro, amunt i avall, i per la Plaça de la Vila, i pels carreranyes plens de pols, amb tota l'al·lotjea d'aquell temps. I com corresponia a un nin de la seva condició de fill d'amos, degué anar a «aprendre de lletra» a ca ses monges o a l'escola del poble (cap dels dos llocs gens lluny de ca seva), on potser no ens erràiem gens si pensàvem que fou un nin aprenent i tranquil, però que com tots els altres devia frissar d'anar a cercar nius i de córrer món.

I es degué amarar dels aires frescs de Puntiró i del Badaluc, de les marines farcides d'ullastres i pinotells i dels comellars fondos i ombrívols que solquen els roquissars d'aquelles terres. I més d'una vegada degué pujar a la fita més alta del Puig de l'Ermida, des d'on es veu un bon tros de l'illa, de les muntanyes de Galilea a les planures de Sant Jordi.

Però en Josep no havia de seguir la fressa dels seus antecessors, al davant de possessions i de conradissos, malgrat que sempre en duqués el senyal. Cursà els estudis eclesiàstics al Seminari de Ciutat i prengué contacte amb un món ben diferent: el món dels llibres i del llatí, amb l'ambient, amb bona mesura renovador, del clergat mallorquí de principis de segle. Allà s'hi trobà a un bon caramull de joves de la pagesia que havien de compartir amb ell inquietuds i devocions, i s'hi trobà amb mossén Antoni Maria Alcover, l'eminent canonge manacorí, home de combat i de fe, engrescat en la realització del «Diccionari», el gran recull del nostre idioma, del passat i del present, de la llengua literària i dialectal. En Josep degué sentir les explicacions enceses, apassionades d'en «Jordi des Racó», i degué sentir com s'encenia dins ell una doble flama: l'amor al sacerdoci, i l'amor a la llengua catalana. Les seves relacions i coneixences foren moltes i diverses: mossén Llorenç Riber, Costa i Llobera, Salvador Galmés, Joan Vich... tot un exèrcit de clergues il·lustrats, decidits a recuperar el que creien un dels drets més essencials de tot poble: el dret a la cultura pròpia.

Sota aquestes influències era forçat que fes camí cap a la poesia i cap a la literatura. Que llegís grossos volums de teologia i devoció, però que també tastàs la dolçor de la bella prosa i els bells versos dels nostres escriptors. Entre els vells papers d'en Josep Calafat hi vaig veure un vell diploma de col·laborador del «Diccionari de la Llengua Catalana»; una de les maneres que tenia d'engrescar com omplir cèdules per anar omplint la calaixera, la immensa calaixera que arri-

bà a arrebregar 700.000 fitxes, i ell (per enllepolir-los una mica) els pagava amb una petita quantitat cada una de les que omplien. No sabem si en Josep Calafat fou del col·laboradors «amb poca son», o si l'engrescaren més altres endarrers, però sí que sabem ben cert que fou sensible al missatge clar i directe d'aquells grans intel·lectuals i sacerdots.

Als vint anys va escriure el primer poema del qual en tenim constància, i el 1913 rebé l'ordenació sacerdotal de mans del bisbe Campins. Va exercir el seu ministeri a Banyalbufar i després a Galilea, per venir com a vicari a Santa Maria. El 1916 era nomenat vicari del poble de Sant Jordi. Amb tot aquest tragí, en Josep Calafat havia deixat (a partir de 1915) de fer versos. No ens ha arribat cap poema corresponent als tres darrers anys de la seva vida. El motiu d'aquest silenci ens és desconegut, de tota manera Miquel Dolç diu: «Se'n ha dit que un clergue, el qual devia exercir una fota suggestió damunt la seva consciència, li féu veure que «això de fer versos» no era «una cosa pròpia de capellans». Josep Calafat va cedir, dons, a la pintoresca teoria». Fos el que fos, qualque casta de crisi degué patir el nostre poeta, possiblement una crisi espiritual, que en cert sentit li exigí l'abandonament de la poesia. Crisi que afectà a altres homes d'església del seu temps, com el mateix Costa i Llobera. I que potser posava de manifest les limitacions ideològiques de la gran tasca dels Alcover, Campins, etc. Però tornem a Josep Calafat.

La tasca a Sant Jordi era ben feixuga per aquell jove capellà, sobretot quan aquell malhaurant any de 1918 s'escampà el grip per tota Mallorca. Per un home ple de fe en el seu ministeri sacerdotal aquells eren els millors moments per a demostrar el seu exemple cristià. Començaren a morir persones de tota casta i de tot estament; mancats de les medicacions que avui fan del grip una malaltia poc perillosa. Joves i vells emmalaltien, i sovint morien a causa d'una de les darreres epidèmies mortals que ha patit el nostre poble. Un dia va esser en Josep Calafat el tocat pel virus. En bona mesura a conseqüència de la seva voluntat de restar al seu lloc de vicari per adverses que fossin les condicions.

Les seves poesies restaren inèdites, en dues llibretes, fins que l'any 1964, a iniciativa de Josep Capó i d'Andreu Bestard, foren publicades en un volumet, del qual en tengué cura Miquel Dolç.

No hi ha dubte que no podem comparar Josep Calafat amb els grans poetes de l'escola mallorquina. Però les seves poesies, caracteritzades per la sobrietat i la senzillesa, per un innegable bon gust, i en especial per un rebuig intens de la complicació artifiosa, posen de relleu el poeta de fondes arrels pageses, íntimament lligat a una natura pletòrica, que és per a ell una manera d'entendre i explicar l'obra divina. Ens trobam, en definitiva, davant un poeta de la terra, impregnat tothora d'una profunda religiositat. Ens trobam, també, davant un poeta malhaurat (com tants de poetes), que no pogué arribar a omplir la seva «garrafa purpurina» de les espigues segades amb la seva fina falç.

Malgrat tot, en Josep Calafat és per a nosaltres el testimoni de tota una època: el principi de segle; fecunda per a la nostra cultura, per a les nostres lletres i per el nostre país.

M.M.M.

(1) La fil·loxera fou una malaltia del vinyet, produïda per un insecte, que s'alimenta de les arrels dels ceps. S'escampà per Europa a finals del segle passat. A Mallorca arribà devers l'any 1891.

UN SACERDOT QUE MORÍ EN COMPLIMENT DEL SEU DEURE



Antiga posada de Puntiró, casa natal del poeta

Parlaré de la vida de mossén Josep Calafat com a capellà. Des de jove sentí inclinació per les coses de l'església. Ingressà al seminari diocesà primer com a alumne extern, al principi estava intern al Col·legi dels Ligorins, després passà com a intern al propi seminari. La seva nota ordinària era la màxima de «Meritissimus». Fou patge del Bisbe Pere Joan Campins, i amb ell prengué part a la peregrinació diocesana a Roma el 1910 a la qual també hi anaren els poetes Mossén Miquel Costa i Llobera i Mossén Llorenç Riber dels quals era amic personal, de la mateixa manera que de Mossén Antoni Maria Alcover, del Diccionari del qual n'era col·laboració.

Essent encara seminarista les seves poesies tengueren acceptació. L'any 1912 la que té per tema «Sant Vicenç de Paul» fou cantada a Santa Maria, no m'ha estat possible trobar la partitura ni saber el nom del seu autor. A l'abril de 1912 poc després de la inauguració del tren de Sóller se celebrà a la ciutat del tarongers una assemblea de congregacions marianes, Josep Calafat escrigué la lletra a l'himne i Antoni Vicens la música. Quan jo era nin encara la cantaven a Santa Maria. També escrigué uns versos pel cinquantenari de la fundació de les Germanes de la Caritat de Santa Maria, que foren impresos en fulles que es repartiren a la gent.

ALS POBRES QUE ANAVEN A CAPTAR EL VICARI ELS COMVIDAVA A DINAR

Josep Calafat fou ordenat sacerdot el 8 de març de 1913, el dia 25 següent, tercera festa de Pasqua, cantà la primera missa a la nostra parròquia vestida de festa, en la qual predicà el poeta de Campanet Mossén Llorenç Riber. El nou missacantant no tenia gaire salut, a posta dubtava si acceptar o no càrrec parroquial. El Bisbe li digué «te donaré un lloc saní i no gaire carregat de feina». L'1 d'agost era nomenat vicari en cap de Galilea, lloc apropiat per a un poeta (abans havia anat uns dos mesos a dir missa els diumenges a Banyalbufar). Però sortí una dificultat important: el vicari de Galilea era el que feia escola als al·lots i Mn. Bartomeu Salom de «Ca S'Escolà» també havia estat ordenat capellà i no tenia càrrec parroquial, perquè aleshores totes les plaçes estaven ocupades per excés de capellans. Josep Calafat el ginyà a traslladar-se amb ell a Galilea

i fer-hi escola. A la Vicaria hi vivia amb la seva germana Magdalena al pis, i als baixos Mn. Salom amb les seves germanes. A aquest li vaig sentir contar que l'Ajuntament de Puigpunyent, del qual depenia el llogaret de Galilea, no li donà casa per l'escola, ni pisarra, ni bancs, ni cadires ni taula ni guix. Els al·lots d'octubre a juny anaren a escola als baixos de la vicaria i a ell per paga dels curs sencer li donaren 300 pessetes.

Als pobres que anaven a captar a Galilea el vicari els convidava a dinar.

L'1 de febrer de 1916 Mn. Calafat era nomenat vicari de Santa Maria, on hi estigué fins a final d'any; fou director de la Congregació Mariana, els homes vells el recorden com a educat, cult i atent i sobretot diuen «era molt bon capellà». Aquells anys eren molt distints dels nostres i a les reunions amb els joves sovint donava nocions d'urbanitat. Aquell any al convent no hi havia custos, Mn. Calafat hi anà sovint a celebrar-hi missa; el 25 de juny tengué el gust de rebre a Miquel Costa i Llobera a l'estació del tren, que vengué a predicar el sermó del Cor de Jesús.

El diumenge abans de Nadal del mateix any 1916 feia l'entrada a l'església de Sant Jordi en qualitat de vicari en cap, la falta de salut no li permetia conduir un poble gran. Aquí imitarà de veres el rector Caldentey, els qui tenien necessitat acudiren al vicari, els qui volien fer llimosna tiraven els diners dins les persianes de la vicaria.

PASSADA L'EPIDÈMIA DE GRIP DE 1918, EL CAS DEL VICARI DE SANT JORDI FOU COMENTAT PER TOTA MALLORCA

Durant la tardor de 1918 la falç de la mort segava vides a tot arreu, aquesta terrible epidèmia de grip a Sant Jordi hi pegà fort. El vicari donava flassades als qui no en tenien, arribà a escriure al corresponent llibre parroquial fins a 24 defuncions, a tots els havia duit els sagraments més a altres que recobraren la salut. Un matí després de la missa no és trobà bé, s'hagué de colgar; el vespre plovia fort, tocaren a la porta, la germana Magdalena l'avisà que un malalt greu el demanava pels sagraments, la germana no sap que fer, però Mn. Josep no hi pensa dues vegades, s'aixeca del llit i amb un carro amb vela du els sagraments al malalt. Torna a ca seva molt tard. Poc després perdia els sentits, moria el 20 de novembre de 1918, li faltaven dos dies per complir els 31 anys.

Passada l'epidèmia de la grip el cas del vicari de Sant Jordi fou comentat per tota Mallorca. El Pare Pasqual, jesuïta, que anà de substitut a Sant Jordi ho contà als seminaristes a un recés espiritual. Mn. Rafel Caldentey, ex-ecònom de Sant Jordi- que ha mort no fa molt- essent canonge me digué «En Calafat no s'havia d'haver aixecat del llit, perquè no n'estava en condicions, havia d'haver dit que anassin a cercar un capellà dels contorns, però com que era delicat de consciència no ho volgué fer i li costà la vida».

Els santjordiars agraits sol·licitaren del Batle de Ciutat el nom del Vicari Calafat per a un carrer de la barriada, els fou concedit. El Batle Bartomeu Simonet -sols hi havia un any d'un a l'altre, a posta haurien anat a escola junts-, també a Santa Maria donà el nom de Josep Calafat al carrer de ca seva i va prometre sufragar la meitat de l'edició del llibre de poesies si s'editaven, però no es varen imprimir en aquella ocasió.

Per la festa de Santa Maria del Camí de 1963 dedicàrem un Homenatge a Mn. Josep Calafat, encara hi havia molta gent que l'havia tractat, també de Sant Jordi vengueren dos camions plens amb el seu ecònom, la madona de Ca'n Garriga amb llàgrimes als ulls en sentir recordar els fets me digué «Era a ca nostra que Don Pep va dur els sagraments quan estava malalt, a posta la família avui hem vingut tots els qui hem pogut».

La darrera missa celebrada per Mn. Josep Calafat a Santa Maria, fou el funeral del seu pare, a l'agost anterior a la seva mort.

Els santamariers tenim bons exemples a ca nostra, entre ells el de Josep Calafat, «es capellà de Putiró», qui morí per complir les seves obligacions.

Josep Capó Juan

CENTENARI

RECORDANT EL POETA JOSEP CALAFAT

Amb data de 1 de febrer de 1916 fou nomenat vicari de la nostra parròquia un jove sacerdot santamari, Mn. Josep Calafat i Mesquida. Jo aleshores comptava solament tretze anys d'edat. Tenia ja el primer curs de Baxillerat, juntament amb mon germà Joan. Quan acudia a l'església parroquial havia vist aquell nou vicari, però un fet poc corrent me'l va fer conèixer amb detall personal. Sabia que era poeta i això ja m'interessava més. La nostra bona mare, durant les vacances de l'estiu d'aquell any, volgué que aprofitàssem el temps per l'estudi i ens acompanyà a visitar el referit sacerdot a casa seva, que li deien «Puntiró», situada al carrer de Muro. L'entrevista amb el senyor Calafat fou afectuosa. La nostra mare li suplicà que es dignàs donar-nos classes de repàs i de llengua llatina per millor afrontar el nou curs escolar que començaria l'octubre següent. El vicari hi vingué a bé els horabaixes durant un poc més d'una hora. Així vàrem conèixer amb detall, ben format i d'atraient conversació. Les seves explicacions ens interessaren des del primer moment. Així passàrem els mesos d'agost i de setembre. Després el nostre deure escolar ens feu retornar al col·legi de Ciutat.

Mai he oblidat aquella temporada amb el referit senyor Calafat, i més avant un bon amic que tenia dos anys més que jo i que estudiava al seminari de Palma la carrera sacerdotal. En Joan Salom Salom, de bona memòria, a l'estiu següent me feu llegir unes poesies que havia copiades durant el curs escolar, i que eren originals del senyor Calafat. Per a mi foren tota una revelació. Aquelles composicions me feren conèixer la inspiració del nostre poeta santamari, el qual ja no residia al nostre poble, ja que el bisbe l'havia anomenat vicari en cap de la parròquia de Sant Jordi. Els anys següents, a 1918, ocorregué la tragèdia, per tota Europa, a més de la guerra europea, ja que en acabar la lluita, aparegué l'epidèmia del grip, que tantes víctimes ocasionà per totes les nacions. A Mallorca foren molts els qui la patiren i que moriren. Prest sabérem que el senyor Calafat havia estat víctima de la referida tragèdia. Acabà la vida complint amb el seu deure sacerdotal. Estava ja atacat del mal i un moribund volgué confessar-se i anaren a cercar el vicari. El senyor Calafat s'aixecà del llit i anà a consolar aquell malalt. Després moria també ell mateix, dant així l'ànima al Creador. Tenia solament 31 anys d'edat.

LA TASCA LITERÀRIA

Passaren molts anys, i tots els qui l'havíem conegut desitjàvem saber que quedava de la seva producció literària. Vaig assabentar-me de què existien dues plaquetes escrites amb les poesies. Parlant amb l'amic Joan Salom Salom, veïnat meu, em digué que el seu cosí Mn. Joan Vich Salom, prevere, havia demanades a la família Calafat aquelles llibretes, i les hi confiaren amb l'encàrrec de publicació dels treballs literaris que contenien. Més envant parlant amb el dit Mn. Vich quedà confirmada la notícia, però mai em fou possible llegir aquell recull literari del poeta. Fins i tot em vaig oferir per mecanografiar-lo. Tot va ésser inútil. Passaren els anys, una quarantena, i el Sr. Vich acabà la seva vida, sens haver publicada cosa alguna. Era l'any 1958. En vista de tot això, amb l'amic Mn. Josep Capó, C. O., ambdós anàrem a parlar amb els germans del finit Mn. Josep Calafat, i els pregàrem que ens permetessin anar a parlar amb la família Vich i demanar les plaquetes de poesies. Ens donaren l'oportuna autorització i els germans de Mn. Joan Vich digueren que si la

comença a caure verna
dins la fondalada plena
d'edificis i picavols.

Junt a l'última clavor
implanta la de la llum
desplegant d'una en una
les flors sa gala millor.

Me, en mitja de la gelada
dins l'umbrosa fontana,
se'n obre una, la primera
que s'estiu no marcirà.

Entre romanesques surgen
mes galtes que no es patien,
mes bella que la vida esca
que devora ella flors.

Se l'encant que dona el cel
a sos nats, ambra d'or,
la frescor dels degotins,
y la dolor de la mel.

La ratxa del seu jardí
arriba a ferre foranes
dins les tres illes gemmes
ja s'acabada senti.

Les aigües la cantaran
p'el torrent que s'entrefereix
perquè d'uns valls d'encara
mes bella no se'n hi fan.

Però l'essència millor
que dins son calze produeix
es que amb sol mirat, cura
la llaga del pecador.

Fragment d'una poesia manuscrita pel propi Josep Calafat

família Calafat volia les referides plaquetes, les hi restituïren gustosament. Així es feu i retornaren els escrits a mans de la parentel·la del nostre poeta.

Però no acabà així la cosa, sinó que la germana Magdalena del poeta, s'havia fet monja de la Caritat i retengué aquelles plaquetes, les quals entregà a un altre poeta, que fou amic de son germà, Mn. Andreu Caimari, amb l'encàrrec de què miràs les poesies, i digués si convenia que vessen la llum pública. Però passava el temps i res s'aconseguia, i amb l'amic Mn. Capó anàrem a parlar amb Mn. Caimari, el qual ens digué que la producció del qui fou bon amic seu era molt publicable. Ens digué que retornaria aquells escrits a la monja Sor Magdalena. Passà una altra temporada i la dita religiosa ens digué que per dar-nos les llibretes li era precis demanar-lo a la Reverenda Mare, cosa que feu més envant. Finalment amb el degut permís aquells treballs del nostre poeta ens foren confiats per a la seva publicació, després d'anys penosos.

EL PRÒLEG

Per fer la pública presentació de l'edició, calia un treball adient i l'oferírem per el pròleg al bon amic el Dr. Miquel Dolç Dolç, molt conegut ja dins el camp literari per les traduccions d'autors clàssics. Acceptà la proposta i li confiàrem les llibretes manuscrites del poeta Calafat. El treball que feu resultà una obra perfecta en tots sentits: històrics, de crítica dels poemes i de relacions de l'autor tingué amb els literats poetes durant la seva curta vida. Clasificà amb encert en quatre grups els poemes, segons les seves particularitats i els ordenà cronològicament; modernitzà l'ortografia i hi afegí notes aclaratòries. Acabà dient «Josep Calafat ens va deixar dins un període crític de la nostra història literària una obra poètica que mereix certament ésser coneguda i estimada... He enllestit, no cal dir-ho, aquest treball ingrat alhora que atraient i necessari, amb l'únic desig de servir la glòria, que des d'ara començarà sens dubte a desxondir-se, de Josep Calafat i Mesquida, el nostre poeta doblement malaguanyat».

Aquest pròleg l'escrigué el Dr. Miquel Dolç essent catedràtic de la Universitat de València, i porta data d'abril de 1963. Finalment, el tom de «Poesies» es publicà a la biblioteca «Les Illes d'Or», l'any següent. El seu director D. Francesc de Borja Moll ens donà tota casta de facilitats, que molt li agraïrem.

Andreu Bestard Mas

FUTBOL

CADA ANY LA MATEIXA HISTÒRIA. I VAN...

Altres vegades ja havíem comentat el fet que la plantilla del primer equip era relativament curta. Aquesta circumstància feia i fa que molts de diumenges jugadors de l'equip del veterans hagin de donar una mà amb la seva participació a l'equip. Tot això fa que el resultat, a pesar de la bona fe i sebres, d'aquests jugadors, no sigui el que es vol aconseguir, ja que entren dins l'equip sense haver-se acoplat a la resta del components. No és el mateix que juguin elements que entrenen plegats i juguen cada diumenge junts, que si ho fan esporàdicament i sense entrenar amb la platilla, a pesar, repetim de la seua bona fe i sebre jugar. Un altre punt a tenir en compte, és que aquests al·lots juguen els dissabtes horabaixa, fet que minva les seves condicions físiques de cara al partit de diumenge.

La manca de jugadors als partits ha arribat a esser des de fa molts d'anys el principal problema que té el Santa Maria. Fins el punt, de què faltant deu minuts o un quart per començar al partit a casa, moltes de vegades s'han trobat en què només hi ha nou o deu jugadors. Resultat de tot això. Nirvis, i gent corrent a cercar jugadors, que al final són els Veterans, que normalment són els

mateixos que col·laboren i que ja duen preparada la bossa dins el cotxe per si un cas. Quasi mai no s'equivoquen. Han de treure les botes i encara que no puguin rendir al cent per cent després de la pallissa dels dissabtes: a jugar.

No volem imaginar si un dia aquests es cansen i diuen que no ho volen fer o que ja ho faran el proper diumenge. S'hauria de jugar amb nou o deu, sense suplents i d'aquella mala manera. Pensam que el resultat seria un complet desastre.

Nosaltres i molta més gent ens demanam ¿Perquè de tots els que varen fixar a principi de temporada i es varen comprometre a entrenar i jugar, sempre n'hi ha d'haver que ni tan sols es presenten als partits? Perquè que de vegades no vagin a entrenar perquè no hi haurà aigua calenta o bé perquè tenen peresa, o per un motiu quasi sempre injustificat, té una excusa, però que ni tan sols es presentin als partits deixant els seus companys de qualsevol manera sense tenir en compte que es confia amb ells i que els necessiten, i el que és pitjor, sense tenir en compte que estan perjudicant a un col·lectiu de persones que s'eforcen perquè al nostre poble hi pugui haver futbol, i que per cupa seva no

es tenen els resultats que es podrien treure, i que la gent al cap i a la fi, de tant de veure desastres s'arriba a cansar, deixant el futbol a un costat i en conseqüència i sense tenir-ne cap cupa, deixant al club, així com cada any estam cansats de veure-ho. Mal parat.

Pensam que la directiva, a pesar de dur una política de bona fe i de no castigar, hauria d'agafar cartes fortes dins tot aquest assumpte i posar mides dràstiques per aquests fets. En cas contrari sempre estarem afixats dins la mateixa història que mai es vol acabar. Comença a esser hora de què un poble com el nostre tengui un bon equip de futbol. Un equip de categoria superior i que la gent passi gust d'anar al camp a veure el seu equip.

Però també és ben cert que per arribar aquí, s'ha de resoldre aquest gran problema, que es cap i a la fi és el més gros que hi ha hagut sempre. Els problemes econòmics o de infraestructura, amb una gestió ben feta i continuada, sempre o quasi sempre tenen solució. Ara bé, la il·lusió i les ganes sols ho pot resoldre cadascú pel seu compte. Pensam que si així hagués estat fa uns anys, molt probablement en aquests moments estaríem comentant una altra història. Tant de bo que ben aviat es pugui fer.

ELS ALEVINS, premi a l'esportivitat

Fa uns quants dies, es va lliurar al nostre president el trofeu a l'esportivitat de la temporada passada en categoria aleví al C.E. Santa Maria. Alegra sebre aquesta notícia, ja que de vegades no sols és important guanyar, sinó poder anar a qualsevol lloc sense tenir problemes. Enhorabona en aquests al·lots, que pareix que aquest any torner anar pel mateix camí i a més amb bons resultats, ja que de cinc partits sols n'han perdut un.

Xisco

STIL'S

Plaza Hostals 37 • Tel.: 621122

Santa Maria del Camí

FORN - PASTISSERIA BOVER



CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

NOVA INSTAL·LACIÓ ELÈCTRICA

Una notícia molt agradable que hem rebut, és que l'ajuntament del nostre poble ha aconseguit una subvenció d'un milió i busques de ptes. per poder dur a terme la nova instal·lació elèctrica al camp Municipal per la pista de tennis i el camp de futbol. El pressupost puja aproximadament a uns tres milions de pessetes, de les quals la resta els posa l'ajuntament del nostre poble. Imagin que tots ho agraïm perquè realment ja feia falta, perquè si no recordam malament l'actual instal·lació ja era la que hi havia al camp de futbol de Ca n'Adrià, i bastant antiga. Per altra banda, en poc temps ja es podrà anar a practicar tennis, futbol, etc. a la pista. Enhorabona al nostre Consistori per la gestió realitzada ja que aconseguir subvencions d'aquest caire, és una tasca bastant complicada.

TRIAL

SURT AL ROTLO

L'esport santamarier està d'enhorabona. Una nova disciplina esportiva s'afegeix a les que ja existeixen. I amb ella un nou club surt a rotlo per donar gust als interessats en els esports de motor a la nostra vila: OBAC - TALLERES FICOM.

El dia 20 de Novembre a les 22 hores al bar «OBAC» en tindrà lloc la presentació. Aquests són els protagonistes d'aquesta nova singladura:

Director-coordinador: Maties Pizà Adrover.

Mecànic: Jordi Crespi (Talleres Ficom).

Motxiller: Joan Dolç Mateu.

Pilots: Bartomeu Nadal Pujades (Senior), Tomàs Pizà Adrover (Junior), Sebastià Crespi Canyelles (Junior), Mateu Benegas Gelabert (Junior), Julià Penedès Pizà (Juvenil). Tots ells de l'escuderia l'Ofre.

I dit i fet ja vos podem anunciar la primera prova «Indoor - Trial» que tindrà lloc el 22 de Novembre a les 10 hores del matí al velòdrom de Ca n'Adria amb la col·laboració de les firmes comercials «Obac» i «Talleres Ficom». Molta sort als pilots de la nova formació!

BÀSQUET

PISTA DE BASQUET NOVA

Al darrer número, ja vàrem publicar que les obres de la nova pista de bàsquet al Camp Municipal estaven molt avançades i que ben aviat ja es podria jugar. Millor no va poder anar a la inauguració, a on hi assistí un gran nombre de persones, i la festa va esser major. Es convidà l'equip pastisser de la Glòria d'Inca per jugar i malgrat que el nostre equip no va poder guanyar degut a la gran diferència de categoria existent, l'espectacle realitzat pels dos equips fou molt bo. La pista està en molt bones condicions i la il·luminació és perfecta. Enhorabona al Club i a l'ajuntament per haver-lo aconseguit, després de molt de pregar i demanar el necessari per fer-ho.

Senior Masculí.

Curiós és el que està passant a l'equip Senior Masculí. El Primer partit de lliga jugat, el guanyen al gallet de la lliga, la Impremta Bahía. Perden tots els altres i quan torna aquest equip, que ho havia guanyat tot, torna perdre contra el Santa Maria. Si miram el primer partit, es podia imaginar que el Santa Maria podia donar la campanada, ja que va esser capaç de guanyar al totpoderós Bahía. Els diaris varen relatar aquesta victòria amb lletres ben grosses dins el seu apartat de bàsquet. Arriba el següent diumenge i tornen a sortir amb lletres grosses el Santa Maria, però aquesta vegada per relatar que es va perdre amb el Molinar a casa. Després d'aquest partit els varen perdre tots.

Un pensa que això no és normal. Sí, si és capaç de guanyar els dos partits que en principi s'havien de perdre, evidentment es pensa que els altres s'han de guanyar quasi tots. Per això, vàrem voler xerrar amb components de la plantilla, i la resposta en general, és que quan s'ha hagut de jugar amb aquest equip, la pràctica totalitat de la plantilla ha estat disponible i que les altres vegades o bé hi ha hagut baixes per lesió o impediments, i que no han pogut reunir cap vegada tots els seus components. Això fa pensar que si s'arriba a aconseguir que tots siguin presents als partits, l'equip pot fer una remuntada espectacular, i guanyar al més pintat que es passegi per un camp de bàsquet de la seva categoria.

Xisco



CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

RENAULT

MARTI CANYELLES FERRANDO

SERVEI OFICIAL

C/ Bernat de Sta. Eugènia, 71

Tel. 62 06 74

SANTA MARIA DEL CAMI



PETANCA

ACTUALITAT DEL C.P. VILLA STA. MARIA

Un any més el Club Petanca Vila Sta. Maria, pioner a la nostra vila, inicia una nova temporada petanquista enrolat a la Segona Categoria provincial d'aquest esport. Se'ns queixava amargament el President del Club Juan

Antonio Morales, de la po-bríssima situació econòmica de l'entitat, privada d'ajudes de tota casta, fins el punt de que els «xandals» que fan servir per a la competició són de fa tres anys i ni tan sols la

tresoreria del club ha pogut respondre de les despeses de fer les fitxes federatives dels jugadors, unes 20.000 pessetes que el President ha hagut de posar de la pròpia butxaca. Mentrestant, el «Villa» cerca desesperadament un «sponsor» que contribuesqui a aliviar aquesta situació i al mateix temps prepara la rifa d'una bona panera de Nadal.

Però passem a l'aspecte esportiu i veurem que, en aquest terreny, les coses no vénen tan mal dades. L'única nota negativa és la desaparició de l'equip femení, però l'equip masculí ha pogut conjuntar una plantilla bastant jove, reforçada amb dos jugadors de fora poble, que cerca amb

il·lusió l'ascens de categoria, un objectiu que el «Villa» ja fa alguns anys que es planteja seriosament. Tres partits guanyats i altres tants de perduts és el bagatge dels santamariers a l'hora d'escriure aquesta crònica, un resultat que els situen a la meitat de la taula classificatòria amb esperances d'arribar ben col·locats al final de la lliga i poder disputar el «play-off» d'ascens.

Per acabar, comentant l'actualitat petanquista direm que sembla que finalment els dos clubs santamariers estan a punt de posar-se d'acord per a l'acondicionament del terreny de joc de la Plaça Nova, molt maltractat per fires, infants i altres terratrèmols.

FITXA TÈCNICA: C.P. VILLA STA. MARIA:

President: Juan Antonio Morales
Vicepresident: Juan Francisco Gervilla
Secretària: M^a del Carmen Morales
Tresorera: M^a del Carmen Mingallón
Vocal: Manuel Morales Torres
Jugadors: Juan Antonio Morales Torres
Juan Francisco Gervilla Acosta
Manuel Morales Torres
Manuel Morales Sánchez
Marcos López Gásquez
Tomàs López Gásquez
Miguel Morales Sánchez
José M^a Ordóñez Molina
José M^a Ordóñez Sánchez
Saturnino López Ocaña
Juan Jusmet Vicens
José M. Martínez Carallo



És bàsica per la nostra cultura.

Es la Biblioteca Básica de Mallorca que ara s'ofereix al Consell Insular. Són 25 obres que posen a l'abast de tothom el més representatiu de la literatura i cultura lletres a Mallorca.

Una col·lecció única i molt econòmica que no pot mancar a cap casa.

Ramon Llull: "Llibre d'Amic e Amat"; Gabriel Maura: "Agüeytes"; Miquel Costa i Llobera: "Tradicions i Fantesques"; i molts més autors mallorquins compenetrats amb les seues obres més representatives a aquesta Biblioteca tan essencial per conèixer la nostra cultura, les nostres arrels i tradicions. Una Biblioteca que per la nostra cultura, és bàsica.

BIBLIOTECA Básica DE MALLORCA

CONSELL INSULAR DE MALLORCA



VIVERS SANTA MARIA

Carretera d'Alaró - Km. 1 - prop de Ca'n Franco



FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMÍ

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**



**CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"**

Destil.leries

SANTA MARIA

Palo Resolis - Herbes Foc i Fum

Rei Sanç, 3 - Tel. 62 01 66

distribuidora

ARTINET

-Articles de neteja
-Productes per a piscines

Plaça Can Orell, 12 - Tel. 62 07 18

fusteria _____

Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

VINS RUBI
ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:

Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes
*Moto-serra ECHO
*Moto-cultor PIVA
*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30